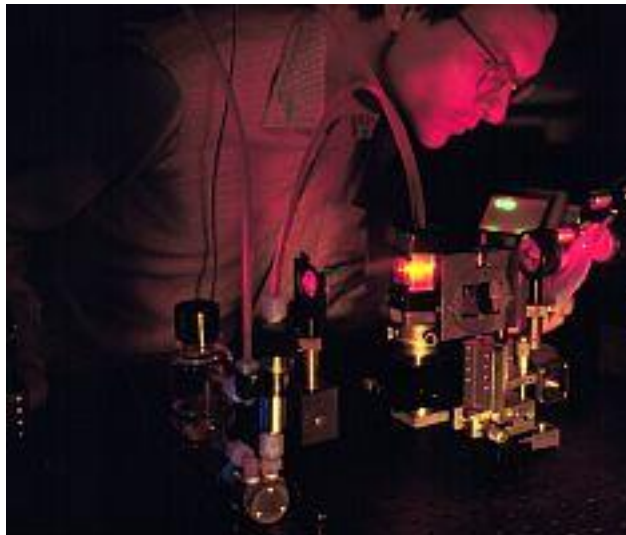

Labotaj objevuje zatoulaný půvab laboratoří

Labotaj objevuje zatoulaný půvab laboratoří

Doc. RNDr. Jan Valenta, Ph.D., z Matematicko-fyzikální fakulty vyjadřuje svými neobvyklými snímky zejména „údiv nad všudypřítomnou krásou přírody“. Tématem jeho výstavy fotografií příznačně pojmenované Labotaj však nejsou taje Labe, ale prostředí, od jejichž dveří příroda zdánlivě klíč vůbec nedostala: vědecká pracoviště. Přírodní prvek však přece tvoří jejich podstatu, byť obal se skládá z kabelů, zkumavek a osciloskopů. Spočívá v dobývání tajemství, která před námi příroda schovala.

Kromě studia na svém nynějším učilišti absolvoval Jan Valenta večerní Pražskou fotografickou školu, s fotoaparátem pracuje od 10 let a za sebou má výstavu Betonové alibi v galerii Kuloár. Protože se zabývá také výtvarnictvím, skoro to vypadá, jako kdyby jeho tendence k umělecké tvorbě vyjadřovala lítost nad životní křížovatkou věda – umění. „Nikdy jsem neměl pocit, že mám na to, abych se tím uživil. Takže rozhodně nelituji a nemám pochybnosti o vhodnosti volby svého povolání,“ ujišťuje badatel a jedním dechem doplňuje prostou souvislost mezi obory: „Radost z poznání je stejně silná jako radost z krásy“.

Malá fotografická série o dvaceti snímcích, která je do 27. 11. k vidění v budově Matfyzu, vznikala 13 let, a to nejen v tuzemských laboratořích. Už první pohled napoví, že Valentu fascinuje účelnost, důmyslnost mechanismu, který provází každý badatelský krok, způsob, jak zkrátit cestu k funkčnosti. To vše se děje v rámci přírodního řádu vázaného zákony. Autor však nezůstává u filosofické krásy, snaží se vyjádřit skutečnou estetičnost míst, ve kterých se pohybuje přes dvacet let. „Je podivuhodné, jak zajímavá zátiší mohou vzniknout nakupením přístrojů,“ říká.

Výstava se skládá z detailních fotografií, pestrobarevných abstraktně vypadajících pohledů a různých momentek, zachycujících proces objevování. Ačkoliv posláním má být také přiblížení vědeckého světa laikovi, bourání předsudků člověka, který stojí vně, na většině snímcích se lidské postavy vůbec nevyskytují. „Jednak jsem byl v laboratořích často sám, protože bádání je činnost veskrze individuální, a jednak jsem často pro působení snímku člověka přímo nepotřeboval. Já ho tam stále cítím v uspořádání všech věcí,“ vysvětluje. Přesto jedna fotka v tomto ohledu vybočuje. Jedná se o unaveného badatele – kuřáka za psacím stolem, který rozhodně porušuje Zajícovu variantu Leffingwellova-Bronschteinova uspořádání pomůcek, popsanou ve filmu Jak básníci přicházejí o iluze. Výraz ve tváři postavy, která obrázku dominuje, přitom není zoufalý; jedná se o jasný odkaz k ještě jednomu důležitému komponentu výstavy: humoru. Asi nezamýšlené umístění kompozice naproti monstrózní kopírce se zabudovanou sešívačkou signalizuje v kombinaci se spoustou nadsazených citátů a vědeckých mudrosloví, že autor si nehraje na pateticky vážného umělce. Chce jen prostě nenásilným způsobem seznámit veřejnost se světem svým a svých kolegů. Zda fotografovo zaujetí laboratorními krásami sdílíme, záleží jen na každém z nás, v každém případě se však při návštěvě prezentace rozhodně nikdo nudit nebude.

Petr Dušek

(autor je spolupracovníkem iFora)